

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Juridicus Ad Librum III. Decretalium Gregorii IX.
Clericorum in communi, nec non Prælatorum, ac
Capitulorum in specie obligationes, & jura complectens**

Scharz, Oddo

Salisburgi, 1738

§. II. Quibus competat facultas uniendi beneficia? Et ex quibus causis ea
uniri possint?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63800)

ficiet tempus 40. Annorum. per cap. 4. de Præscript. secus tempus immemoriale per cap. 1. de Præscript. in 6. cum allegans jus commune sibi in contrarium habeat. Nam de jure communi quælibet Ecclesia suum proprium, & distinctum Rectorem habere debet. per c. 15. de Præbend. III. Etiam probatur unio ex instrumentis antiquis, quia verba enuntiativa in ejusmodi instrumentis habent vim fame, quæ in antiquis plenè probat. IV. Eo casu, quo quis petit separationem beneficiorum, concludenter probatur unio per confessionem ejus, qui petit separationem. Sicut, qui petit divortium, fatetur Matrimonium. Cæterum si dubitetur, an unio

Beneficiorum accessorie, vel æque principaliter facta sit, juxta supra allegatos Authores, hoc dubium taliter submoveri, & resolvi potest. Si unum beneficium evidenter appareat dignius altero, aut si ex antiquis, iisque authenticis scripturis constet, alterutrum fuisse principale denominatum, unio præsumitur fuisse accessorie facta. Item ex residentia in altero, & ex fama id conjici potest, ubi verò non apparet alterum altero esse dignius, nec consuetudo, aut antedicta conjecturæ alterius præ altero eminentiam manifestant, utrumque beneficium æque principaliter fuisse unitum præsumendum est. Ita dd. AA.

§. II.

Quibus competat facultas uniendi beneficia? Et ex quibus causis ea uniri possint?

S U M M A R I A.

45. Unire posse beneficia S. Pontificem, extra dubium est. 46. Quam potestatem etiam in Episcopo agnoscimus, limitate tamen, ut ne reservata S. Pontifici uniat, 47. Item in Legato à latere. 48. Duæ oppositiones annihilantur. 49. Non etiam hæc facultas competit aliis Prælatibus inferioribus. 50. Ut unio beneficiorum subsistat, causa vel necessitatis, vel utilitatis adesse debet, & quæ illa? 51. Item vocandi quoque sunt illi, quorum interest. 52. Debet insuper accedere consensus Capituli. 53. Unionem rursus dissolvere possunt illi, qui unierunt.

45 **A**N S. Pontifex possit unire beneficia, frustra quæsieris, habet enim is plenariam in omnibus beneficiis majoribus, & inferioribus disponendi facultatem per cap. 2. de Præbend. in 6. & Clem. 1. §. fin. Ut lite pendente Sc. præprimis autem potestas uniendi Episcopatus privativè competit Papæ. cap. 8. de Excess. Prælat. cap. 47.

C. 16. Q. 1. Num verò facultas uniendi beneficia inferiora competat Episcopis, Legatis, Capitulis Sc. de hoc dubitari potest.

Dico igitur I. Episcopus, spectato 46 jure communi, potest ex rationabilibus causis, aliisque requisitis concurrentibus, unire beneficia suæ Diocæsis, modo illa non sint exempta, aut S. Pontifici

fici specialiter reservata. per *cap. 8. de Excess. Prælat. cap. 33. de Præbend. Clement. 2. de rebus Eccles. non alienand.* Ratio est, quod ad Episcopum omnis cura beneficiorum intra Diocesim suam sitorum spectet. *cap. 12. de Præscript.* limitavi tamen, *modo beneficia non sint exempta, aut S. Pontifici specialiter reservata.* Quia in beneficiis exemptis Episcopus nullam habet jurisdictionem. *Barbos. part. 3. de Offic. Episc. allegat. 66. num. 9. & in specialiter reservatis Pontifici, hoc est, in iis, quorum collationem non modo quoad Titulum, sed etiam ad quamcunque aliam dispositionem sibi Pontifex retinere voluit, quia hęc dispositio est verbum generale, complectens omnem disponendi modum; adeoque etiam illum, qui fit per unionem.* *Barbos. cit. allegat. num. 7. P. Reiffenfluel h. t. num. 57.* si autem Papa sibi generaliter beneficia reservavit, vel specialiter quidem, sed tantum quoad collationem, hæc reservatio operatur effectum duntaxat *suspensivum*, hoc est, si Papa certum beneficium reservavit Titio, poterit quidem Episcopus tale beneficium unire, sed effectus hujus unionis eousque manebit suspensus, donec Titius moriatur, aut alio modo beneficium dimittat. *Panormit. ad cit. cap. 8. de Excess. Prælat. num. 7. Magnif. P. König h. t. num. 5. Confer Concil. Trid. Sess. 23. cap. 18. Sess. 24. cap. 15. & Sess. 21. de Reformat. cap. 5. Castropalao cit. tract. 13. punct. 12. §. 2. num. 3.*

47 Dico II. Legatus à latere, cum possit in Provincia legationis, quæ Episcopus in sua Diocesi, etiam poterit unire beneficia in Provincia sua legationis æque, ac Episcopus in sua Diocesi.

Panormit. in d. cap. 8. de Excess. Prælat. num. 5. Caccialupus de Unionibus art. 3. dummodo in aliis juribus, v.g. visitandi, procurandi, corrigendi &c. Episcopo non præjudicet, per cap. ult. de confirm. Util. de quibus solis, non verò de jure conferendi d. cap. intelligendum esse, notat Azor. cit. lib. 6. cap. 28. q. 8.

Huic Assertioni videtur obviare, quod Legatus à latere juri communi derogare nequeat; unione autem beneficiorum fit aliqua vis juri communi, utpote, quod vult, ut cuilibet Ecclesiæ suæ proprius Rector constituatur. *cap. 3. de Cleric. non resident.* Deinde potestas Legati à latere, quanquam ampla sit, juribus tamen Episcopi præjudicare non potest. *cap. ult. de Relig. domib. cap. ult. de confirm. Util.* At verò, si beneficia unire posset, præjudicaret juribus Episcopalibus, siquidem privaret Episcopum aliqua provisione beneficiorum in perpetuum.

Hæ tamen oppositiones conclusionem positam non concutiunt. Non prima; negatur enim, unionem esse contra jus commune, quin potius à jure imperari, supposito, quod causa necessitatis, vel utilitatis unionem fieri exposcat. Neque etiam per hoc quidquam juri communi adversum sit, quod unus tantum Rector duorum beneficiorum constituatur, siquidem non amplius duo sunt beneficia, facta semel unione. Ad alterum dicimus, per unionem factam à legato à latere tam parum derogari authoritati Episcopali, quam parum ei derogatur, per collationem beneficii à legato factam, quod jus ei in Provincia sua circa omnia beneficia competit. per *cap. 1. & 3. de Offic. Legat. in 6.*

Di-

49 Dico III. Prælati inferiores, jurisdictionem quasi Episcopalem non habentes, unionem facere non possunt, autoritate ordinaria, poterunt tamen autoritate speciali, legitimæ præscriptionis, consuetudinis, aut privilegii. Panormit. ad d. cap. 8. de Excess. Prælat. num. 3. Azor. d. cap. 28. quest. 11.

50 Quò verò prædicta Beneficiorum unio per Episcopos legitimè fiat, causa evidentis necessitatis, vel utilitatis adfit oportet. cap. 33. de Præbend. cap. 1. de Rebus Eccles. non alienand. in 6. qualis censetur, dum præbenda, cui unio faciendæ est, non habet sufficientes redditus, ita ut propter eorum tenuitatem non reperiantur, qui velint eam acceptare. dict. cap. 33. & Concil. Trident. Sess. 21. cap. 1. aut, si Ecclesia sit devastata ab hostibus, vel desolata. cap. 47. C. 16. Q. 1. cap. 2. de Relig. Domib. vel ob populi detrimentum. cap. 3. § ult. de Eccles. edific. vel, quando Ecclesiæ duæ sunt vicinæ, & pauperes, quæ ad sustentationem duorum non sufficiant. cap. 3. C. 10. Q. 3. Clem. 1. §. ad hæc de Stat. Monach. Causa utilitatis censetur adesse, si idonei Rectores, nisi unio fieret, non reperirentur, qui ipsum beneficium administrarent. Panormitan. ad cap. 33. de Præbend. num. 4. ubi etiam num. seq. notat, solam prærogativam personarum, etsi sufficere possit, ad dispensandum in pluralitate beneficiorum, non tamen esse causam sufficientem, unionis faciendæ, ex qua beneficio accessorie uniendo perpetuum præjudicium inferretur, cum in ejusmodi unionibus non particularis personæ favor attendendus, sed sola Ecclesiæ evidens utilitas, vel necessitas præ oculis habenda sit. Hæc autem causæ non

præsumuntur, sed probari debent, & siquidem sine causa unio facta sit, illa ipso jure nulla est, Clement. 1. de Reb. Eccles. non alien. quia unio est species alienationis, quæ sine causa in rebus Ecclesiæ non permittitur, ut tit. seq. dicitur. Sin verò unio sit facta ex falsa causa, quamvis multi cum Garzia num. 113. doceant, eam esse ipso jure nullam, mihi tamen placet distinctio, quam invenio apud Mascardum de Probat. Conclus. 1420. num. 9. § 10. videlicet, videndum, an unio facta sit à S. Pontifice, num verò ab inferiore Prælato. Si à S. Pontifice, tunc vel facta est motu proprio, vel ad supplicationem partis, falsam causam suggerentis. Si motu proprio, unio valet, si ad suggestionem partis, nulla est unio, quia in rescriptis S. Pontificis illa clausula semper subintelligitur: si preces veritate nitantur. cap. 2. de Rescript. Quòd si unio facta est ab Episcopo, illa non est ipso jure nulla, quia falsa causa etiam in aliis negotiis non impedit domini translationem, licet detur actio ad repetendum. l. ult. ff. Usufruct. quem adm. caveatur. quamquam probata falsa causa annullari possit, & ita pluries decidisse Rotam testatur Mascardus l. c. num. 1.

Præter causam legitimam etiam, si necesse est, vocare eos, quorum interest. d. Clem. 1. §. ad hæc de Stat. Monach. Interest autem eorum, quibus competit jus præsentandi, conferendi, & administrandi, ut Patrono, si is Laicus est, & ex fundatione, dotatione, aut constructione jus Patronatus habeat. Azor. d. Quest. 12. collatori Prælato, quibus per unionem præjudicium fit in præsentando, conferendo &c. per c. 20.

de

de Jur. Patron. Consensus verò Re-
storis, sive possessoris beneficii unien-
di non requiritur, cum illi nullum in-
feratur præjudicium, utpote unione
primum post ejus mortem, seu vacatio-
nem suam sortiente effectum. *Clem. 2.
de reb. Eccles. Azor. d. Quest. 12.*

Dices: per talem unionem saltem
libertatem permutandi, aut resignandi
in alterius favorem impediri. Respon-
deo, hoc præjudicium ex eo non esse
considerabile, quod tam *permutatio*,
quàm *resignatio* non sint in arbitrio be-
neficiati, sed id dependeat à superio-
rum voluntate, & hi modi comparan-
di beneficia, cum sint extraordinarii,
debent cedere utilitati communi, ob
quam unio beneficiorum fieri consue-
vit.

52 Demum, ut unio beneficiorum sub-
sistat, adhiberi etiam debet *consensus*
Capituli, vel Conventus, si Episcopus,
vel Prælati alius juxta dicta, unionem
facere velit. *d. Clem. 2. de Rebus Eccles.
non alien. non obstante, quod Concil.
Trid. Sess. 21. cap. 5. Episcopis facultatem
uniendi concedat, tanquam Sedis
Apostolicæ delegatis, quia tamen ibidem
addit, ut juxta formam juris procedant,
ideò consensum, qui de forma jure
communi exigitur, exposcere debent,
& ita S. Congregat. Cardin. resolvisse
refert Garzias num. 158. sufficit tamen
hunc consensum unioni jam factæ ac-
cedere. Steph. Gratian. *discept. forens.
cap. 278. num. 30. Boërius decis. 345.
num. 3. & 4.* Quòd si Capitulum irra-
tionabiliter contradicat, ad consensum
impertiendum à Papa compelli, & si
causa necessitatis notoria fuerit, Epi-*

scopus, illo etiam invito, ad unionem fa-
ciendam progredi poterit. *Azor. tom. 2.
lib. 6. cap. 28. quest. 12.*

Quæres: An iidem, qui possunt
unire beneficia, etiam possint disunire,
sive unionem dissolvere? Respondeo
affirmativè. Utrumque enim ad pote-
statem jurisdictionis spectat. *Azor. cit.
cap. 28. quest. 21. & præterea omnis
res per quascunque causas nascitur, per
easdem dissolvitur. cap. 1. de R. J. & ea-
dem auctoritas, quæ requiritur in con-
stitutione actus, etiam in illius destru-
ctione requiritur Clem. 2. de Elect. & in
terminis revocationis unionis est Tex-
tus in cap. 8. de Excess. Prælat. Fagnan.
in cap. 1. Ne Sede vacante. n. 36. & seq.
Causæ autem dissolvendi unionem be-
neficiorum esse possunt, v. g. augmen-
tum reddituum, si propter tenuitatem
facta est unio. cap. 9. de Constit. Clem. 1.
§. *adhec de stat. Monach.* incrementum
populi, si facta est ob deficientiam, pu-
tà tempore pestis, belli. cap. ult. de Pa-
roch. Et quia in dissolutione unionis
æque requiritur causæ cognitio, ac in
conjunctioe, illi etiam, quorum in-
terest, vocandi erunt. *Azor. cit. lib. 6.
quest. 19. in fin.* Effectus hujus disso-
lutionis est, quod beneficium unitum,
facta dissolutione, redeat ad statum
priorem, in quo ante unionem fuit,
resumâtque priores qualitates, quas
ante unionem habuit. cap. 1. Ne Sede
vacante. V. *Ut unione dissoluta Mona-
sterium vestrum reduceremus in statum
antiquum.* Actus tamen durante unio-
ne secuti non revocantur per regulam in
cap. 73. de R. J. in 6. Vid. Fagnan. ad
cap. 1. Ne Sede vacante. n. 43. & 2. seqq.*

K k

TI-